
REDEGJØRELSE FOR AKTSOMHETSVALUTASJONER

I

RUSTA RETAIL AS

(01.05.2023 – 30.04.2024)

1 INNLEDNING/FORORD

Rusta Retail AS ("Rusta") følger lov av 18. juni 2021 nr. 99 om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (åpenhetsloven). Loven skal fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, og sikre allmennheten tilgang på informasjon.

Rusta som konsern velger alltid de strengeste kravene som finnes i et eller flere av våre markeder, og anvender dette som standard for alle markeder. Åpenhetsloven og OECDs linjer for menneskerettigheter er derfor styrende for hele vår virksomhet.

Rusta er opptatt av å drive bærekraftig virksomhet i tråd med samfunnsansvarlige og etiske prinsipper. Vi skal være en ansvarlig innkjøper og leverandør, og utfører jevnlig aktsomhetsvurderinger for å avdekke negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold knyttet til vår virksomhet eller vår leverandørkjede.

Rusta har siden 2018 vært medlem av UN Global Impact og vi arbeider etter deres ti prinsipper innen områdene menneskerettigheter, arbeidsvilkår, miljø samt anti-korrupsjon. I Rusta følger vi nøye blant annet «EU sanction list», «Corruption Perceptions Index (CPI)» samt hendelser som kan ha innvirkning på menneskerettigheter og arbeidsvilkår i geografiske områder hvor vi, våre leverandører og/eller deres underleverandører opererer. Vi stiller tydelige krav til våre leverandører gjennom Rusta Supplier Manual (RSM) og Rusta Code of Conduct (CoC).

2 NØKKELOPPLYSNINGER OM RUSTA

2.1 Rusta Retail AS

Rusta Retail AS (Rusta) har org.nr. 912 597 636 og adresse Boecks Gate 16, 1473 Lørenskog

2.2 Organisering

Rusta har hovedkontor i Lørenskog kommune og i tillegg 48 varehus i Norge, og hver av disse er organisert og registrert som egne underenheter av Rusta. Rusta er et heleid datterselskap av Rusta AB (publ), og handler varer som skal selges til forbruker gjennom morselskapet. Rusta AB (publ) er et

svensk børsnotert selskap som ble etablert i 1986 og som i dag driver varehus i Sverige, Norge, Finland og Tyskland så vel som e-handel i Sverige og Finland. Rusta gruppen vedsetter lokal tilstedeværelse når det kommer til innkjøp av varer. Derfor har Rusta gruppen egne kontorer i Sverige, Finland, Kina, India og Vietnam med 200 medarbeidere som er direkte involvert i Rusta gruppens innkjøpsaktiviteter. På disse kontorene har Rusta gruppen flere ulike funksjoner som; innkjøp, kvalitet, produktutvikling, logistikk og ulike spesialistroller.

Rusta har 980 ansatte, som jobber ved hovedkontoret og i varehus. Hovedkontoret består av totalt 11 ansatte fordelt på områdene drift, administrasjon, HR og markedsføring. Varehusene er organiserte med en Varehussjef, en til to assisterende varehussjefer samt selgere.

Ledergruppen består av:

- Erlend Kramer, daglig leder
- Christine Albertsen, HR sjef
- Henrik Støre, commercial manager
- John Andreassen, regionsjef
- Magnus Olsson, regionsjef
- Eve Anett Sylte, regionsjef
- Atle Hegre, regionsjef

Styret består av:

- Jozef Khasho, styrets leder
- Kristina Englesson, styremedlem
- Kjetil Vågen, styremedlem
- Sofie Birgitta Malmunger, styremedlem
- Fatos Thaqi, styremedlem
- Lise Garshol Teigaas, styremedlem
- Nina Kristiane Sæther, styremedlem

2.3 Produkter og marked

Rusta driver varehandel med et bredt sortiment, med fokus på varer i lavprissegmentet til hjem, hage, fritid og forbruksvarer retter mot husholdning. Rusta har varehus i hele Norge. Bestanddeler i våre produkter er råvarer som treverk, bomull, planteoljer, metall, plast og animalske produkter. Vi jobber kontinuerlig for å sikre bærekraftig utnyttelse av nevnte råvarer, og du kan lese mer om vår tilnærming til bærekraftig bruk av råvarer i vår [bærekraftrapport](#).

2.4 Ansvarlig for aktsomhetsvurderingen i Rusta og denne redegjørelsen

Daglig leder, Erlend Kramer. E-post: erlend.kramer@rusta.com

2.5 Våre retningslinjer og rutiner for å håndtere risiko knyttet til menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold

Alle våre leverandører, underleverandører og deres ansatte skal ha gode arbeidsvilkår. Rustas CoC dekker vårt ansvar for å sikre menneskerettigheter, arbeidsrettigheter, miljø og anti-korrupsjon. UN Global Impact sine 10 prinsipper er dekket i Rustas CoC. Siden 2008 har vi krevd at alle våre leverandører skal følge forpliktelsene beskrevet i CoC samt signere og resignere CoC årlig. Mer informasjon om Rusta CoC finner du i vår [bærekraftrapport](#) og [her](#).

For å oppnå vårt mål om å innlemme ansvarlighet i hele virksomheten, har vi på plass ulike strategier, retningslinjer og rutiner som er vedtatt av styret og ledelsen. Våre retningslinjer og rutiner er oppdatert og tilpasset åpenhetsloven slik at vi best mulig kan redusere risiko for negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Retningslinjene og rutinene evalueres på jevnlig basis og oppdateres ved behov. Vi følger norsk lovverk for helse, miljø og sikkerhet på arbeidsplassen, for likestilling og fravær av diskriminering, samt annet relevant lovverk for vår virksomhet.

Rusta har utarbeidet følgende retningslinjer og rutiner som brukes aktivt i vårt arbeid for å opptre som en ansvarlig virksomhet:

- Rusta CoC
- Rusta Supplier Manual
- Rusta Sustainability Policy
- Rusta CoC Methodology Routine
- Rusta CoC Evaluation form
- Rusta CoC Self Assessment
- Rusta Supplier Quality Evaluation
- Rusta CoC Internal
- Rusta HR Policy
- Rusta Zero tolerance to abusive treatment, harassment, sexual harassment and Bullying
- Rusta Co-worker survey
- Development talk routine
- Corporate Policy Whistleblowing
- Rusta Medarbeiderguide

Vi har en egen varslingsrutine for mottak og håndtering av varsler og klager om brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, både internt i egen virksomhet og hos våre leverandører og andre forretningsforbindelser.

Varsler som omhandler interne forhold er nærmere beskrevet i rutinen «Whistleblowing»/«Varsling om kritikkverdige forhold i virksomheten» som er i tråd med arbeidsmiljøloven og som våre ansatte har fått opplæring i. Varsler kan meldes på tre ulike og valgfrie måter; Til sin nærmeste leder, til ansvarlig for varslingstjenesten eller anonymt gjennom vår digitale varslingskanal.

Gjennom CoC oppfordres både interne og eksterne til å varsle om forhold som avviker fra CoC. Her sendes varsler til csr@rusta.com.

Klager om negative konsekvenser behandles gjennom nedsatte rutiner for utredning, beskyttelse, datahåndtering og håndtering.

Åpenhetsloven behandles som eget tema på våre kvartalsvise styremøter hvor daglig leder er ansvarlig for rapporteringen. HR manager og lokale HMS ansvarlige følger opp arbeidet for arbeidet med menneskerettigheter og arbeidsforhold i den nasjonale driftsorganisasjonen. Kvalitetssjef, bærekraftsjef og innkjøpssjef har ansvaret for vurdering av våre leverandører av varer.

3 VÅR LEVERANDØRKJEDE

3.1 Generell beskrivelse av leverandørkjede

Rusta handler alle varer som selges i Norge fra vårt morselskap Rusta AB (publ). Rusta AB (publ) har etablert lokale innkjøpskontorer i Sverige, Finland, Kina, India og Vietnam. Alle innkjøp til Rusta AB foretas via innkjøpskontorene. Varene transporteres deretter til Rusta AB (publ) sentrallager i Norrköping hvor de distribueres videre. Ved å ha full kontroll over innkjøps- og transportkjeden, unngår Rusta gruppen dyre mellomledd. Unødvendig transport unngås, samtidig som vi forbedrer påfyller til varehusene. Resultatet er at vi kan senke både miljøpåvirkningen og prisene på våre produkter.

Rusta AB (publ) har totalt 571 underleverandører til innkjøpskontorene. Leverandørene er lokalisert i Asia og Europa, hvor majoriteten av leverandører er lokalisert i Sverige (73%) og Kina (20,6%). Rusta er opptatt av å drive bærekraftig virksomhet i tråd med samfunnsansvarlige og etiske prinsipper. Vi skal være en ansvarlig innkjøper, og utfører jevnlig aktsomhetsvurderinger for å avdekke negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold knyttet til vår virksomhet eller vår leverandørkjede.

I Kina har vi totalt 314 fabrikker hvor majoriteten av disse ligger i Zhejiang provinsen (48,4%). Utover denne provinsen er det i provinsene Guangdong (16,6%), Jiangsu (11,1%), Fujian (6,4%) og Shandong (5,1%) brorparten av produksjonen i landet skjer.

3.2 Krav til leverandører

For å kunne bli en leverandør til Rusta gruppen må bedriften leve opp til åtte basiskrav som vi kaller Rusta CoC Basic:

1. Alle ansatte skal ha en ansettelseskontrakt.
2. Barnearbeid skal ikke forekomme.
3. Alt arbeid skal skje frivillig.
4. Alle arbeidstakere skal ha tilgang til friskt drikkevann og toaletter.
5. Lønn skal ikke være lavere enn lovbestemt minstelønn.
6. Kritisk helse- og sikkerhetsrisiko skal ikke forekomme.
7. Kritiske miljøutslipp skal ikke forekomme.
8. Det skal utvises nulltoleranse for korrupsjon.

Uten unntak blir det sosiale ansvaret hos alle potensielle nye leverandører kartlagt og vurdert før evt. samarbeid innledes. Dette inkluderer at hele verdikjeden, også underleverandører, etterlever Rusta CoC Basic.

Utover å kreve at alle leverandører til Rusta gruppen oppfyller de åtte grunnleggende krav, fokuserer Rusta CoC på helse og sikkerhet, kompensasjon, arbeidstid og antikorrupsjon. Rusta gruppen har derfor laget et evalueringssystem (Rusta CoC Methodology Routine) der forbedringer og gode resultater fører til flere forretningsmuligheter. Evaluering av leverandører gjøres av Rusta gruppen, og alle underleverandører til Rusta har vært vurdert i tråd med Rusta gruppens evalueringssystem. Dette kvalitetssikrer leverandørene av de varene som selges av Rusta i Norge. Leverandørevalueringen gjøres ved bruk av vår kvalitetsvurderingsvektøy samt et tilstrekkelig antall fabrikkbesøk. Ut fra dette gis leverandører en score som er avgjørende for hvordan videre forretnings samarbeid utarter seg. Ingen forbedringer av score over tid og lave resultater, fører til færre forretningsmuligheter eller avslutning

av forretningsforholdet. Resultatet av fabrikkevalueringene måles månedlig, i samsvar med Global Reporting Initiative, FNs Global Compact og OECDs retningslinjer.

Rusta gruppen bidrar med støtte og opplæring til leverandører med formål om stadig forbedring⁰ av leverandørens score, gjennom det vi kaller «Rusta Social».

Mer informasjon om leverandørevalueringer er tilgjengelig i vår [Bærekraftrapport](#).

4 IDENTIFISERTE NEGATIVE KONSEKVENSER

4.1 Generelt

Iht. åpenhetsloven redegjør vi for faktiske negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, samt vesentlig risiko for slike negative konsekvenser som virksomheten enten har forårsaket eller bidratt til, eller som er direkte knyttet til virksomhetens forretningsvirksomhet, produkter eller tjenester gjennom leverandørkjeder eller forretningspartnere. Ved vurderingen av hva som regnes som en vesentlig risiko, hensyntar vi hvor alvorlige konsekvensene er eller vil bli for de berørte, og sannsynligheten for negativ påvirkning.

4.2 Kartleggingsmetode

Kartleggingen av interne forhold er primært gjort ved hjelp av medarbeiderundersøkelse (Rusta Co-worker survey), utviklingssamtaler samt varslingsystem. I tillegg er rapportering gjort gjennom verneombud, HMS-avviksvarsler og andre rapporteringsveier i driftsorganisasjonen.

Kartleggingen av vår leverandørkjede og negative konsekvenser er gjennomført i to deler. Først har vi foretatt en overordnet analyse, basert på informasjon om våre leverandører og risikoer knyttet til ulike bransjer, geografiske områder, produkter og virksomheter i vår leverandørkjede. Informasjonen innhentes fra bl.a. kontrakter, data fra myndigheter, eksempelvis «EU sanction list», og ideelle organisasjoner, bransjestandarder, tredjeparts rapporter og analyser, mv. Utover dette gjør alle potensielle leverandører en selv-vurdering (Rusta CoC Self Assessment) som legges til grunn for Rustas videre vurdering av potensielle forretninger.

Basert på den overordnede analysen, har vi valgt ut enkelte forhold hvor vi anses at det foreligger en særlig risiko for negative konsekvenser, hvor vi har foretatt en ytterligere risikovurdering.

4.3 Identifiserte negative konsekvenser

Gjennom vår kartlegging har vi identifisert enkelte faktiske negative konsekvenser og vesentlig risiko for negative konsekvenser som har blitt gjenstand for videre oppfølging av oss som nærmere beskrevet i punkt 0. Vurderingen og prioriteringen av risiko er basert på alvorlighetsgraden av og sannsynligheten for negative konsekvenser.

Vi har ikke avdekket faktiske negative konsekvenser eller vesentlig risiko internt ved vår drift i Norge eller hos noen av våre lokale tjenesteleverandører.

Vi beskriver vår overordnede risikoanalyse av leverandørleddet i vår [Bærekraftrapport](#)

Tema	Beskrivelse	Geografi	Type
Vurdering av potensielle leverandører	Gjennom driftsåret 2023/24 er sosiale forhold i 271 fabrikker evaluert i henhold til våre rutiner, hvorav en potensiell fabrikk ikke oppnådde «Rusta Basic» for sosialt ansvar, og dermed ble samarbeid med disse aldri startet.	Alle regioner	Risiko
Overtid og sosiale avgifter	Generelt ser vi at de store forbedringsområdene i Asia dreier seg om overtidarbeid, overtidskompensasjon og mangler ved betaling av sosiale avgifter. Gjennom driftsåret 2023/24 har vi avdekket 140 tilfeller i Kina hvor overtidarbeid oversteg de lokale forskriftene. Vi har også oppdaget 112 tilfeller der det ikke utbetales overtidskompensasjon etter lovpålagt nivå. Vi har også oppdaget 119 tilfeller der de sosiale avgiftene betalt ikke har dekket alle arbeidere i fabrikk.	Kina	Direkte konsekvens Risiko
Bestikkelse Rusta CoC Basic pkt. 8.	Vi avdekket fem tilfeller der leverandører forsøkte å bryte Rustas etiske regelverk gjennom å bestikke Rustamedarbeidere.	Kina Zhejiang, Guangdong	Risiko
Arbeidskontrakt Rusta CoC Basic pkt 1.	Et brudd på Rusta CoC Basic avdekket i fabrikk. Mangel på kontrakt og kontrakt med mangelfull informasjon.	Kina Zhejiang	Direkte konsekvens Risiko
Toalettfasiliteter Rusta CoC Basic pkt. 4.	Et brudd på Rusta CoC Basic avdekket i fabrikk. Toalettet manglet dør, og veggene rundt var for lave.	Kina Zhejiang	Direkte konsekvens Risiko
Unge medarbeidere Rusta CoC Basic pkt. 2.	Et brudd på Rusta CoC Basic avdekket i fabrikk. Under et intervju med en ung arbeider fremkom det at han arbeidet overtid og at han ikke hadde fått gjennomgått en helseundersøkelse. Fabrikk hadde heller ikke registrert ham hos den lokale arbeidsmyndigheten.	Kina Zhejiang	Direkte konsekvens Risiko
Helse og sikkerhet Rusta CoC Basic pkt. 2	Et brudd på Rusta CoC Basic avdekket i fabrikk. Under en kontroll på fabrikk ble det oppdaget at det manglet "safety quard" på stansepresser.	Kina Zhejiang	Direkte konsekvens Risiko
Lovfestet minstelønn Rusta CoC Basic pkt. 5	Et brudd på Rusta CoC Basic avdekket i fabrikk. Under en kontroll av lønningene ble det oppdaget at to arbeidere hadde fått lavere lønn enn lovfestet minstelønn. En arbeider var fortsatt ansatt på fabrikk.	Kina Kunshan/Jiangsu	Direkte konsekvens Risiko

5 TILTAK FOR Å STANSE ELLER BEGRENSE RISIKO

5.1 Generelt

De negative konsekvensene for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold som identifisert i punkt 3.2 håndteres gjennom at det iverksettes egnede tiltak for å stanse, forebygge eller begrense negative konsekvenser basert på de prioriteringer og vurderinger som ble gjort under kartleggingsfasen.

I vurderingen av hvilke tiltak som skal iverksettes har vi sett hen til bl.a. hvilke tilknytning vi har til de negative konsekvensene og hvilken påvirkningsmulighet vi har. Dersom vi forårsaker en negativ konsekvens, skal aktiviteten stanses. Det samme gjelder som utgangspunkt dersom vi bidrar til en negativ konsekvens, men om det ikke er mulig å stanse aktiviteten helt, skal vi begrense konsekvensen så mye som mulig i grad av vår innflytelse. Dersom vi har en direkte tilknytning til den negative konsekvensen, skal vi forsøke, gjerne gjennom bransjesamarbeid, å stanse, forebygge eller begrense negative konsekvenser.

Gjennom vår CoC kommuniserer vi tydelig forventninger om at alle ansatte i virksomheten og alle leverandører og forretningspartnere skal opptre på en ansvarlig måte og umiddelbart skal gi oss beskjed dersom det oppdages brudd på vår CoC med sikte på at vi sammen skal bli enige om en plan for utbedring innen rimelig tid. Gjennom våre leverandørevalueringer har vi en god oversikt over de leverandørene vi krever forbedring av for at de skal nå opp til vår aksepterte standard. Manglende forbedringer, manglende samarbeid og/eller gjentatte brudd eller avvik fra Rusta CoC og/eller nasjonal lovgivning kan føre til heving av avtalen en leverandør eller forretningspartner har med oss.

5.2 Iverksette tiltak

Tema	Tiltak	Geografi	Status
Vurdering av potensielle leverandører	Fortsette arbeidet med streng evaluering av alle potensielle leverandører ved at alle må oppfylle Rusta CoC Basic samt oppnå minimum 12 poeng gjennom vårt evalueringssystem, Rusta Supplier Quality Evaluation (SQE)	Alle regioner	Kontinuerlig
Overtid og sosiale avgifter	Rusta har krevd forbedringer med tydelige definerte tidslinjer for de konkrete funnene. Krav fra Rusta at de berørte arbeiderne skal kompenseres iht. gjeldene lovverk. Generelt vil vi fremover i større grad poengtere og gjennomføre forretningsmessige konsekvenser ved manglende retting og forbedringer og utføre flere regelmessige og fullstendige revisjoner på plass i fabrikkene det gjelder. I enkelte tilfeller vil også antall uanmeldte besøk økes for å sikre kontinuitet i etterlevelsen av Rusta CoC Basic.	Kina	Løst Kontinuerlig

Bestikkelse Rusta CoC Basic pkt. 8.	Alle tilfellene ble umiddelbart håndtert og løst iht. våre rutiner. I vår virksomhet i Kina har vi innført jobbrotasjon mellom ansatte for å redusere risikoen for eksponering for bestikklser og korrupsjon. Vi holder også jevnlig møter med våre eksterne partnere angående bestikklser og korrupsjon for å øke bevisstheten og redusere risiko.	Kina Zhejiang	Løst Kontinuerlig
Arbeidskontrakt Rusta CoC Basic pkt 1.	Avviket ble korrigert september 2023. Fabrikken har signert kontrakt og bekreftet med ID.	Kina Zhejiang	Løst
Toalettfasiliteter Rusta CoC Basic pkt. 4.	Avviket korrigert september 2023. Fabrikken har bygget nye toaletter med dører og høye vegger.	Kina Zhejiang	Løst
Unge medarbeidere Rusta CoC Basic pkt. 2.	Avviket ble korrigert i november 2023. Den unge arbeideren er ikke lenger på fabrikken. Ingen andre arbeidere er under 18 år. Lønn ble utbetalt hans siste dag. Personalavdelingen og ledelsen har fått opplæring i disse prosedyrene og i forebygging av ansettelse av ungdom i rekrutteringsprosessen.	Kina Zhejiang	Løst
Helse og sikkerhet Rusta CoC Basic pkt. 2	Avviket ble korrigert i september 2023. Fabrikken har nå installert "safety guard" på de store stansepressene. De har også installert "rotary pillars" på andre maskiner.	Kina Zhejiang	Løst
Lovfestet minstelønn Rusta CoC Basic pkt. 5	Avviket ble umiddelbart korrigert i desember 2023. Lønn ble utbetalt retroaktivt. Fabrikken ble informert om lønnsutbetalingsstandard. Arbeiderne har bekreftet at de har mottatt lønn.	Kina Kunshan/Jiangsu	Løst

5.3 Øvrige tiltak

Vi har interne- og eksterne etiske retningslinjer for å sikre tydelighet og økt grad av etterlevelse av alle involverte. I denne sammenheng har vi også innført en QR kode for varsling (Whistleblower) for lettere tilgang fra mobile enheter. Dette for å senke terskelen for varsling i alle ledd.

Vår eksterne etiske retningslinjer er i år oppdatert med større fokus på like muligheter og rettigheter for alle involverte i verdikjeden.

Rustas bærekrafts policy er tydelig hva gjelder ansvar og kontroll med etterlevelse respekt for, og ivaretagelse av menneskerettigheter.

En E-læringsplattform med bærekraft er tilgjengelig for Rustas ansatte. Dette inkluderer kompetanseheving som også omfatter samfunnsansvar og menneskerettigheter.

For å sikre at alle rekrutteringer i screeningfasen hos Rusta er fri for diskriminering på blant annet kjønn, etnisitet, funksjonshemming og legning, bevisst eller ubevisst, har Rusta et likestillingsverktøy (Testhub) for å redusere slik risiko.

6 KONTAKT

For spørsmål om denne redegjørelsen eller hvordan vi jobber for å respektere grunnleggende menneskerettigheter og anstendig arbeidsliv, kontakt oss på isbg@rusta.com.
